

# Alături de prietenii dragi: românii din Ungaria



În preajma sărbătorii Crăciunului, sărbătoarea bucuriei și a generozității, gândurile noastre s-au îndreptat din nou spre bunii noștri prieteni de la Liceul „Nicolae Bălcescu”, din orașul Gyula. De ani buni, Consiliul Județean Hunedoara întreține excelente relații cu reprezentanții comunității românești din Ungaria, iar Biblioteca Județeană „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva, la rândul ei, are solide legături cu Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Gyula.

În ziua de 12 decembrie, o importantă delegație din județul Hunedoara, avându-l în frunte pe vicepreședintele Consiliului Județean Hunedoara, Daniel Costel Andronache, a plecat spre Gyula cu un dar special de Crăciun: un număr de 4.887 de cărți în limba română pentru profesorii și elevii Liceului „Nicolae Bălcescu” din Gyula. Din delegație au făcut parte managerul Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva, Ioan Sebastian Bara, și consilierii județeni Lenuța Armean și Petru Hodor, bibliotecă fiind cea care a adunat cărțile - de literatură română, de istorie, de artă, cărți pentru copii -, multe dintre ele reprezentând donații ale locuitorilor din Deva pentru comunitatea din Gyula. Am dăruit aceste cărți ca tinerii de dincolo de graniță să se familiarizeze și mai bine cu limba noastră românească, „dulce ca un fagure de miere”.

În fața Liceului românesc din Gyula ne-a întâmpinat, în primul rând, bustul lui Nicolae Bălcescu, străjuind de o jerbă cu tricolorul românesc, semn al prețurii acestui mare istoric și patriot român. Primirea de care am avut parte, din primele momente, a fost plină de căldură, asemenea revederii cu niște prieteni foarte buni.

Directoarea Liceului „Nicolae Bălcescu”, Dr. Maria Gurzău Czeglédi, ne-a prezentat istoricul acestui așezământ de învățatură românească, vechi de 70 de ani, ne-a condus prin sălile de clasă în care în momentul de față învață un număr de 436 de elevi, ne-a prezentat internatul, biblioteca, sala de festivități.

Încă de la început, din toamna anului 1949, când a fost înființată, la această școală au sosit tineri români din satele limitrofe graniței maghiaro - române: Aletea, Apatcu, Bătania, Bedeu, Cenadul Unguresc, Chitighaz, Leta Mare, Micherechi, Otlaca - Pustă, Peterd, Pocei, Săcal. Comunitățile din care se trăgeau elevii liceului își păstrasera limba (graiul crișean-mureșean și cel bihorean), religia ortodoxă și greco-catolică, obiceiurile și tradițiile moștenite secole de-a rândul de la biserică, familie și școală.

Până în anul 1960, la Liceul „Nicolae Bălcescu” s-a predat numai în limba română, dar apoi, dat fiind că examenele de admitere în învățământul universitar se dădeau în limba maghiară, s-a trecut la predarea bilingvă, mai exact limba de predare a disciplinelor reale devenind limba maghiară, în limba maternă fiind predați numai termenii de specialitate ai disciplinei respective.

În cei 70 de ani de activitate, Liceul „Nicolae Bălcescu” a educat și a instruit, a pus bazele cunoștințelor de cultură românească ale intelectualității de naționalitate română din Ungaria de azi.

Momentul predării cărților a fost unul deosebit de emoționant, profesorii prezenți având cuvinte de mulțumire pentru această importantă donație.

În cinstea noastră, a fost prezentat, în continuare, un foarte apreciat program artistic susținut, în prima parte, de elevii liceului: au fost momente care au stat sub semnul apropierii Crăciunului, frumoasele colinde românești cântate de corul liceului ne-au transpus în atmosfera de sărbătoare. Dansurile populare românești, specifice zonei, au fost executate cu o măiestrie de profesioniști de către formația de dansuri populare a liceului.

Noi, hunedoreni, ne-am alăturat spectacolului prin minunatele colinde românești cântate de

Elena Evsei Ruiu și Lavinia Zselnyan, acompaniate de taragotistul Adrian Lucaci și acordeonistul Ovidiu Pintilei. Au fost clipe emoționante, în care toți ne-am simțit ca într-o mare familie.

Spectacolul a fost precedat de alocuțiuni roșite de directoarea Liceului, Dr. Maria Gurzău Czeglédi; vicepreședintele Consiliului Județean Hunedoara, Daniel Costel Andronache; Ioan Sebastian Bara, managerul Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva, precum și de doi oaspeți importanți care au onorat cu prezența lor vizita noastră la Gyula: Florin Vasiloni, consulul general al României la Gyula, și Tiberiu Iuhas, președintele Autogovernării pe țară a Românilor din Ungaria. Acest lucru ne-a onorat în mod deosebit. Vicepreședintele Consiliului Județean Hunedoara, Daniel Costel Andronache, a exprimat bucuria întregii delegații hunedorene pentru prezența în mijlocul românilor din Gyula și a transmis un salut plin de căldură colectivului de elevi și profesori ai Liceului „Nicolae Bălcescu”, spunând că vor fi întotdeauna bineveniți în județul Hunedoara. Toți vorbitorii au subliniat, în discursurile ținute, importanța legăturilor dintre comunitățile noastre, dorința românilor din Ungaria de a-și conserva tradițiile strămoșești, necesitatea permanentizării relațiilor dintre județul Hunedoara și comunitatea românească din Gyula.

Înainte plecării din Gyula, delegația hunedoreană a avut onoarea de a fi primită de către primarul Görgényi Ernő și viceprimarul orașului Gyula, Kónya István, care au avut discuții deosebit de consistente cu vicepreședintele Consiliului Județean Hunedoara, Daniel Costel Andronache. Cei trei reprezentanți ai autorităților locale din Gyula și județul Hunedoara au stabilit ca de acum înainte aceste întâlniri să fie cât mai dese, să aibă continuitate, să fie întâlniri care să se soldeze cu rezultate concrete, în beneficiul comunității românești din Gyula. Proiectele culturale vor ocupa un loc important, dat fiind că prin acest gen de proiecte se pot promova mai bine și mai eficient limba, cultura și civilizația românească. Deși perfect integrați în viața social-politică și culturală a Ungariei, românii din Gyula și împrejurimi nu-și uită rădăcinile, țin la tradițiile lor și vor să le transmită și urmașilor. Felul în care tinerii români de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Gyula păstrează aceste tradiții, păstrează limba, ne dau convingerea că filonul românesc nu va dispărea din sufletele lor.

Biblioteca noastră și-a făcut o datorie de onoare oferind cărți comunității românești din Gyula, pentru ca flacăra vie a limbii și culturii române să nu se stingă.

**Ioan Sebastian Bara, managerul Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” Hunedoara-Deva**